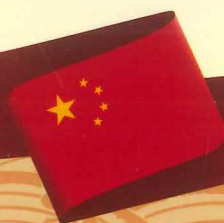

มังกรผงาด

70 ปี การเมือง
สาธารณรัฐประชาชนจีน
(ค.ศ. 1949 - 2019)

ศ.ดร.จุลชีพ ชินวรโรณ
กิตติยาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คำนิยมโดย ดร.เดช บุญนาค

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

6/655 8066
0/2525923
12253 0046

มังกรพงาค:

70 ปี การเมืองสาธารณรัฐประชาชนจีน (ค.ศ. 1949-2019)

โดย

ศาสตราจารย์ ดร.จุลชีพ ชินวรรณโณ

กิริตยาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2565

11/11/65

สารบัญ

หน้า	หน้า
(7)	(7)
บทที่ 1 สารานุกรมรัฐประชาชนจีน: ข้อมูลพื้นฐาน	1-29
บทนำ	1
ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ	4
ข้อมูลพื้นฐานทางสังคม	8
ข้อมูลพื้นฐานทางการบริหารและปกครอง	12
ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ	16
ข้อมูลพื้นฐานทางการทหารและความมั่นคง	22
สรุป	27
บทที่ 2 ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของจีน	1-62
จีนในสมัยโบราณ	30
ดร.ซุน ยัตเซ็น กับการปฏิวัติ (ค.ศ. 1911)	36
จีนในยุคขุนศึกกับขบวนการ 4 พฤษภาคม	38
พรรคก๊กมินตั๋งกับการปฏิวัติจีน	40
การจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีน (ค.ศ. 1921)	42
แนวร่วมระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์จีนกับพรรคก๊กมินตั๋ง	
(ค.ศ. 1923-1927)	44
สงครามปฏิวัติในชนบท (ค.ศ. 1927-1934)	45
การเดินทัพไกล และฐานที่มั่นเหยียนอัน (ค.ศ. 1934-1937)	47
แนวร่วมกับพรรคก๊กมินตั๋งเพื่อทำสงครามต่อต้านญี่ปุ่น	
(ค.ศ. 1937-1945)	49
สงครามกลางเมืองปฏิวัติ: Revolutionary Civil War	
(ค.ศ. 1946-1949)	50

	หน้า
พรรคคอมมิวนิสต์จีนสูญเสียที่มั่นสำคัญแต่ เหมา เจ๋อตง เห็นโอกาสในการยึดครองประเทศ (ค.ศ.1947-1949)	54
สาเหตุที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้รับชัยชนะใน ค.ศ. 1949	60
สรุป	62
บทที่ 3 เหมา เจ๋อตง กับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในจีน (ค.ศ. 1949-1976)	63-89
การสถาปนาประเทศ	63
การปฏิรูปที่ดินในชนบท	66
การสร้างสรรค์สังคมนิยมในเขตเมือง	68
การพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนพัฒนา 5 ปี ฉบับที่ 1 (ค.ศ. 1953-1957)	70
ดอกไม้นี้ร้อยดอกบานสะพรั่ง (ค.ศ. 1956-1957)	73
นโยบายก้าวกระโจน (ค.ศ. 1958-1959)	74
3 ปีแห่งความขมขื่นกับวิกฤตเศรษฐกิจ (ค.ศ. 1960-1962)	76
การปลุกระดมการศึกษาสังคมนิยม (ค.ศ. 1962-1965)	78
การปฏิวัติทางวัฒนธรรม (ค.ศ. 1966-1969)	80
การฟื้นฟูบูรณะประเทศ (ค.ศ. 1970-1976)	86
สรุป	89
บทที่ 4 เติ้ง เสี่ยวผิง กับการเมืองจีนและการปฏิรูปจีน (ค.ศ. 1977-1989)	90-121
การเสริมสร้างฐานอำนาจของ เติ้ง เสี่ยวผิง	92
เติ้ง เสี่ยวผิง กับการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ (ค.ศ. 1978-1985)	96
การปฏิรูปภาคอุตสาหกรรม	98
การเปิดประเทศ	99
การปฏิรูปทางการบริหารและการเมือง (ค.ศ. 1982-1985)	100

การเรียกร้องประชาธิปไตยของนักศึกษาจีนใน ค.ศ. 1986	103
การลาออกของเลขาธิการใหญ่ หู เย่าปิง และชะตากรรม ของปัญญาชน	106
การเปลี่ยนแปลงผู้นำ: เจ้า จื่อหยาง และ หลี่ เฝิง	107
วิกฤตการณ์เศรษฐกิจ: การปฏิรูปราคาสินค้า	109
ปัญหาเงินเฟ้อ	111
การชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน (ค.ศ. 1989)	112
การเรียกร้องประชาธิปไตยและการปฏิรูปทางการเมือง	115
การประกาศกฎอัยการศึกและการปราบปรามขบวนการเรียกร้อง ประชาธิปไตย	117
ปลด เจ้า จื่อหยาง และแต่งตั้ง เจียง เจ๋อหมิน เป็นเลขาธิการใหญ่ พรรคคนใหม่	119
สรุป	120
บทที่ 5 การเมืองจีนภายใต้เลขาธิการใหญ่ เจียง เจ๋อหมิน และหู จิ่นเทา 122-149 (ค.ศ. 2002-2012)	
การสืบทอดอำนาจทางการเมือง (Political Succession)	122
เติ้ง เสี่ยวผิง ล่องใต้ (ค.ศ. 1992)	125
การประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 14 ใน ค.ศ. 1992	128
การปรับย้ายในกองทัพจีน: เตรียมฐานอำนาจให้ เจียง เจ๋อหมิน	131
การเมืองจีนระหว่าง ค.ศ.1994-1997:	
การเตรียมตัวของเจียง เจ๋อหมิน	134
การเมืองจีนภายใต้ผู้นำรุ่นที่ 3 เจียง เจ๋อหมิน (ค.ศ. 1992-2002)	138
จีนภายใต้การนำของผู้นำรุ่นที่ 4 หู จิ่นเทา (ค.ศ. 2002-2012)	144
สรุป	148

บทที่ 6	การเมืองจีนภายใต้ ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง (ค.ศ. 2012-2022)	150-178
	การขึ้นมาสู่อำนาจของผู้นำรุ่นที่ 5 สี จิ้นผิง (ค.ศ. 2012)	151
	การเมืองของจีนภายใต้ สี จิ้นผิง กับ ความผันของจีน	154
	การกระชับอำนาจของ สี จิ้นผิง ด้วยการปราบปรามคอร์รัปชัน	157
	การปฏิรูปเศรษฐกิจภายใต้ สี จิ้นผิง:	
	ความปกติแบบใหม่ (New Normal)	161
	ข้อริเริ่มแถบเศรษฐกิจเส้นทางแพรไหม	
	และเส้นทางแพรไหมทางทะเล	163
	การปฏิรูปกองทัพปลดแอกประชาชนจีนให้ทันสมัย	
	และทันต่อการเปลี่ยนแปลง	165
	การเดินทางไปต่างประเทศในฐานะประธานาธิบดีและการดำเนิน	
	นโยบายต่างประเทศของ สี จิ้นผิง	170
	การประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์จีนสมัยที่ 19 ตุลาคม 2017:	
	สี จิ้นผิง กระชับอำนาจในสมัยที่ 2	176
	การประชุมสภาผู้แทนประชาชนสมัยที่ 13 ค.ศ. 2018:	
	นัยต่ออิทธิพลของ สี จิ้นผิง	177
	สรุป	178
บทที่ 7	โครงสร้างและสถาบันทางการเมืองของจีน	179-225
	สถาบันพรรค (Party)	180
	สถาบันการบริหาร (State)	202
	สถาบันกองทัพ (Armed Force)	215
	สภาที่ปรึกษาทางการเมืองของประชาชนจีน	222
	องค์กรมวลชน (Mass Organization)	223
	สรุป	225

บทที่ 8	การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของจีน	226-271
	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจแบบควบคุมสั่งการจากส่วนกลาง	227
	ความคิดของ เหมา เจ๋อตง กับยุทธศาสตร์การพัฒนา	
	แบบระดมมวลชน (ค.ศ. 1958-1959)	234
	“การต่อสู้สองแนวทาง” กับยุทธศาสตร์การพัฒนา	
	ของสาธารณรัฐประชาชนจีน (ค.ศ. 1965-1976)	240
	ตั้ง เสียวผิง กับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ “สี่ทันสมัย”	
	(ค.ศ. 1978-1997)	245
	การปฏิรูปเศรษฐกิจในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม	251
	การเปิดประเทศ	258
	ความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน	266
	สรุป	269
บทที่ 9	การปรับเปลี่ยนทางสังคมของจีน	272-291
	สถาบันครอบครัว	272
	สถาบันการศึกษา	277
	ระบบการศึกษาของจีน	279
	ชนส่วนน้อยกับสังคมจีน	286
	สรุป	290
บทที่ 10	จีนในศตวรรษที่ 21: ปัญหาและแนวโน้มในอนาคต	292-302
	ความสำเร็จและความล้มเหลว	292
	จีนในศตวรรษที่ 21	294
	แนวโน้มในอนาคต	301

ภาคผนวก	303-313
บรรณานุกรม	314-324
ประวัติผู้เขียน	325-346